

Het klimaat is in Nederland een godsdienstige kwestie

Posted on 19 januari 2019 by Syp Wynia

In Forum, het blad van de bedrijvenlobby VNO-NCW, stond een interview met de baas van nutsbedrijf Alliander, dat een derde van Nederland van gas en stroom voorziet. Die baas, dat is Ingrid Thijssen. En je zou denken dat het interview over gas en stroom zou gaan, maar het ging over schuld en boete. Ingrid Thijssen staat in persoon model voor hoe in Nederland naar gas en stroom wordt gekeken. Namelijk niet als energie, maar als fenomenen die in transitie zijn, op weg naar het Paradijs, naar het Beloofde Land.

Ingrid Thijssen laat er geen misverstand over bestaan, dat er een zware verantwoordelijkheid op haar schouders rust. En dan niet in de zin dat ze tegen de laagste kosten de beste service aan de klanten van Alliander levert, maar of ze een antwoord heeft als haar kinderen in 2050 de vraag stellen: 'Oma, wat heb jij er aan gedaan om de energietransitie goed te laten verlopen?'. Ze maakt zich niet zozeer zorgen over of het goed komt met die transitie – ze ziet een land vol zonnepanelen, windmolens en auto's op stroom of waterstof – maar of zij zelf wel voldoende heeft bijgedragen.

Ingrid Thijssen komt uit een 'protestants christelijk' gezin uit Bodegraven, heeft daar naar eigen zeggen 'met de paplepel ingegeven' gekregen dat ze 'iets voor de samenleving moet doen,' erkent dat dat 'de zwaarmoedige kant van het geloof veel effect' op haar heeft gehad, met al die ge- en verboden die elke zondag werden ingeprent. Thijssen: 'Je raakt het niet kwijt, maar wat overblijft is te vertalen tot een enorm plichtsbesef en daar is op zich niet veel mis mee.'

Thijssen vertaalt de religieuze boodschap uit haar jeugd in haar werk naar eigen zeggen in: 'Verantwoordelijkheid dragen, goed rentmeesterschap.' En 'de energietransitie waarmaken is een pittig vraagstuk, waar ik met volle inzicht aan werk.' Om dat vol te kunnen houden doet ze onder meer aan yoga. In haar vrije tijd is ook lid van D66.

Ingrid Thijssen kan moeiteloos model staan voor Klimaatland Nederland. Ze is betrokken, gedreven, wil een betere wereld, koestert haar calvinistische drijfveren maar heeft die in een modern jasje gestoken en vreest derhalve aan het eind van het leven niet zozeer het Godsoordeel, als wel het oordeel van haar kleinkinderen. In Ingrid Thijssen komt het hele Nederlandse klimaatverhaal samen, dat Nederland de wereld wil voorgaan in het klimaat, dat Nederland zichzelf van het gas wil afsluiten, maar dat er voor de goeden onder ons aan het eind van de kim ook verlossing is van de menselijke schuld voor de ondergang van de aarde.

Ze zijn er veel, in de wereld van gas, licht en klimaat en ook opvallend veel in de wereld van de nutsbedrijven, die nu nog veel gas verplaatsen maar zich eigenlijk volledig aan de (groene) stroom lijken te willen wijden. Uitgesproken calvinisten, ex-calvinisten of neo-calvinisten. Ze zijn volledig in de ban van 'Parijs' en 'IPCC' en derhalve van de klimaat- en energie-akkoorden van Ed Nijpels. Al die teksten zijn de bijbels voor wie nieuwe spirituele houvast zoekt, het klimaathouvast.

Zo werd er ook aan de vooravond van het klimaatverdrag van Parijs door de NPO, de publieke omroep, een optocht van Hilversum naar Parijs georganiseerd. De overeenkomst met de katholieke processies was treffend. En hoewel het verhaal van schuld en boete rond klimaat, gas en wind meer protestants aandoet, worden toch ook aardig wat katholieke rituelen overgenomen.

Zo kent Nederland niet alleen de verlokking het misschien wel uitverkoren, eerste klimaatneutrale land te worden. Nee, daar zijn ook de onheilsprofeten die dreigen met de schandpaal als dat niet gebeurt. En niet-experts moeten hun mond houden van de zelfbenoemde klimaatclerus, die alles wat hen niet bevalt op de index van

verboden klimaatpublicaties zet en de auteurs ex-communiceert. Er zijn de katholieke aflaten (CO2-compensatie voor Rob Jetten en andere rondvliegende kosmopolieten), schuldigheidstochten naar Canossa en de hele klimaatinquisitie over je heen als je zelfs maar een vraag durft op te werpen over het Nederlandse gasverbod (waar de rest van de wereld niet eens over peinst, integendeel).

Marjan Minnesma

En zoals het altijd gaat met orthodoxie en fundamentalisme: de rede, de redelijkheid, de humor en de nuance sneuvelen als eerste. Al Gore is de paus, Ed Nijpels is de aartsbisschop en Zuster Urgenda controleert de zuiverheid van de leer. En de klimaatketter? Hij brandt in de hel, de enige plek waar nooit tekort is aan fossiele energie.

Zonder de alom aanwezige filosofie van de klimaatkerk zou Nederland nooit zo volledig in de ban van energietransitie, klimaatneutraliteit en gasverbieden zijn geraakt. Tot een halve eeuw geleden was Nederland nog een gelovig, kerkelijk land, dat evenwel in revolutionair tempo ontkerkelijkte.

Er is iets te zeggen voor de gedachte dat het weghalen van dat geloof een leegte heeft achtergelaten, waarin vervolgens allerlei nieuwigheden met wijde armen werden ontvangen. Eerst was daar de Derde Wereld en de ontwikkelingshulp, daar was de multiculturele samenleving al en nu dan de Klimaatneutrale Wereld.

Ze hebben allemaal trekken van een calvinistische erfenis in een land waar niet alleen de katholieken, maar ook de socialisten calvinisten zijn. En dan maar zeggen dat calvinisten zo nuchter zijn. Nou ja: de calvinisten misschien wel. Maar hun nazaten kunnen wel wat gezond verstand gebruiken.

Ik heb wel eens gepleit voor een deugdelijk onderzoek naar het verband tussen de leegloop van de kerken en de opkomst van het duurzaamheidsgeloof. Inmiddels is dat al weer achterhaald, want de resterende kerkgangers doen zelf samen met de ChristenUnie en de PKN om het hardst mee aan dat duurzaamheidsgeloof.

Een halve eeuw na Nederlands eigen culturele revolutie is het land een nieuwe fase ingegaan. En niet uitsluitend een van bloemen, bijtjes en overal vrede. Daarvoor is de nieuwe revolutie te onaangenaam, te onverdraagzaam, te vijandig gekant tegen wie het nieuwe geloof niet blind omarmt.

Hier leest u het interview met Ingrid Thijssen in Forum